

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: October/November-2022
History (Optional) Paper-II

HISO2: Polity, Society and Economy under the Maratha (1600-1707)

Day and Date: Friday, 16/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 According to Krishnaji Anant Sabhasad, Shivaji Maharaj had a total of forts
A) 240 B) 317 C) 361 D) 180
- 2 Explaining the policy of Shivraj, says, 'He who has navy is matter of sea.
A) Keshav Pandit B) Krishnaji Anant Sabhasad C) Malhar Ramrao Chitnis D) Ramchandrapant Amatya
- 3 According to Chitragupta's Bakhar, the number of Maharaj's ships is
- A) 400 B) 500 C) 640 D) 700
- 4 Of the following was not the commander of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
A) Netaji Palkar B) Prataprao Gujar C) Hambirrao Mohite D) Dhanaji Jadhav
- 5 Bargir and Shiledars were part of the
- A) Cavalry B) Infantry C) Elephant crops D) Camel crops
- 6 During the Maratha period, ----- was the duty of Gurav as a Balutedar.
A) Hair cutting B) Keeping the village clean C) Washing clothes D) Worshiping temples in the village
- 7 was not the one of the authority out of four in the village administration.
A) Divansatta B) Gotsatta C) Dharmasatta D) Gramsatta
- 8 laid the foundation of Varkari sect.
A) Saint Tukaram B) Saint Dnyaneshwar C) Saint Eknath D) Saint Bhanudas
- 9 is a major pilgrimage site of the Varkari sect in Maharashtra
A) Pandharpur B) Kolhapur C) Pune D) Paithan

- 10was a Muslim Pandit and Persian letter writer in the court of Shivaji's period.
A) Siddi Ibrahim B) Siddi Amber C) Qazi Haider D) Madari Mehtar
- 11 In Shiv Perior the port of Vijaydurg was famous for the trade of.....
A) Betal leaves B) Silk C) Wheat D) Jaggery
- 12 The weight of Shivarai Hon wasgrain.
A) 42.12 B) 12.42 C) 54.14 D) 14.54
- 13Bigha means one 'Chavar' of land .
A) 100 B) 120 C) 200 D) 400
- 14 Shivashahi stick was used for....
A) Messurment of Land B) Messurment of distance C) Messurment of height D) Messurment of depth
- 15times the land was measured during Shivaji Period
A) Two B) Three C) Four D) None of these

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Concept of 'Swarajya'
- 2 Types of fort during Maratha Period
- 3 Major four powers in village community
- 4 Land Revenue system in the age of Shivaji

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the purpose of Chh. Shivaji Maharaja in establishing of 'Swarajya'
- 2 Write about the work of saint Dnyaneshwar in Varakari Sampraday
- 3 State the types of agriculture land.
- 4 Write information of agriculture production.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Write detailed information about fort administration in the age of Shivaji.
- 2 Give the information about industry in the age of Shivaji.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 कृष्णाजी अनंत सभासद यांच्या मते शिवाजी महाराजांच्याकडे एकूणकिल्ले होते.
अ) २४० ब) ३१७ क) ३६१ ड) १८०
- 2 शिवराज नीती सांगतानाम्हणतात की, 'ज्याच्याजवळ आरमार, त्याचा समुद्र'
अ) केशव पंडित ब) कृष्णाजी अनंत सभासद क) मल्हार रामराव चिटणीस ड) रामचंद्रपंत अमात्य
- 3 चित्रगुप्ताच्या बखरीनुसार महाराजांच्या जहाजांची सख्या.....होय.
अ) ४०० ब) ५०० क) ६४० ड) ७००
- 4 खालीलपैकी.....हे छत्रपती शिवाजी महाराजांचे सेनापती नव्हते.
अ) नेताजी पालकर ब) प्रतापराव गुजर क) हंबीरराव मोहिते ड) धनाजी जाधव
- 5 बारगीर व शिलेदार हेचे प्रकार होते.
अ) घोडदळ ब) पायदळ क) हत्तीदल ड) उंटदल
- 6 मराठा कालखंडात गुरव या बलुतेदाराचे ----- हे काम होते.
अ) केस कापणे ब) ग्रामस्वच्छता क) कपडे धुणे ड) गावातील मंदिरामध्ये पूजाअर्चा करणे
- 7 ----- ही ग्राम प्रशासनातील चार सत्तांपैकी एक नव्हती.
अ) दिवाणसत्ता ब) गोतसत्ता क) धर्मसत्ता ड) ग्रामसत्ता
- 8 वारकरी संप्रदायाचा पाया.....यांनी घातला.
अ) संत तुकाराम ब) संत ज्ञानेश्वर क) संत एकनाथ ड) संत भानुदास
- 9 -----हे महाराष्ट्रातील वारकरी संप्रदायाचे प्रमुख तीर्थक्षेत्र आहे.
अ) पंढरपूर ब) कोल्हापूर क) पुणे ड) पैठण
- 10 शिवकालीन दरबारात मुस्लीम पंडित व फारशी पत्रलेखक म्हणून.....हा होता.
अ) सिद्दी इब्राहीम ब) सिद्दी अंबर क) काझी हैदर ड) मदारी मेहतर
- 11 शिवकाळात विजयदुर्ग हे बंदरच्या व्यापारासाठी प्रसिद्ध होते.
अ) विड्यांची पाने ब) रेशीम क) गहू ड) गुळ
- 12 शिवराई होन या चलनाचे वजन.....ग्रेन होते.
अ) ४२.१२ ब) १२.४२ क) ५४.१४ ड) १४.५४
- 13बिघा म्हणजे एक चावर जमीन होय
अ) १०० ब) १२० क) २०० ड) ४००
- 14 शिवशाही काठीचा वापरसाठी केला जात होता.
अ) जमीन मोजणी ब) आंतर मापन क) उंची मापन ड) खोली मापन
- 15 शिवकाळात एकूणवेळा जमिनीची मोजणी करण्यात आली.
अ) दोन ब) तीन क) चार ड) यापैकी नाही

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

- 1 'स्वराज्य' संकल्पना

- 2 मराठेकालीन किल्ल्यांचे प्रकार
- 3 गावगाड्यातील प्रमुख चार सत्ता
- 4 शिवकालीन जमीन महसूल पद्धती

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 छ.शिवाजी महाराजांचे स्वराज्य स्थापनेमागील उद्देश स्पष्ट करा.
- 2 संत ज्ञानेश्वर यांचे वारकरी संप्रदायातील कार्य लिहा.
- 3 शिवकालीन शेतजमिनीचे प्रकार सांगा.
- 4 शिवकालीन कृषी उत्पादनाची माहिती लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 शिवकालीन किल्ला प्रशासनाची सविस्तर माहिती लिहा.
- 2 शिवकालीन उद्योगाची माहिती द्या.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-II Examination: Oct./Nov.-2022
History (Optional) Paper-II

HISO2: Polity, Society and Economy under the Maratha (1600-1707)

Day and Date: Friday, 16/12/2022

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 कृष्णाजी अनंत सभासद यांच्या मते शिवाजी महाराजांच्याकडे एकूणकिल्ले होते.

अ) २४० ब) ३१७ क) ३६१ ड) १८०

Option 1

2 शिवराज नीती सांगताना म्हणतात की, 'ज्याच्याजवळ आरमार, त्याचा समुद्र'

अ) केशव पंडित ब) कृष्णाजी अनंत सभासद क) मल्हार रामराव चिटणीस ड) रामचंद्रपंत अमात्य

Option 4

3 चित्रगुप्ताच्या बखरीनुसार महाराजांच्या जहाजांची संख्या.....होय.

अ) ४०० ब) ५०० क) ६४० ड) ७००

Option 3

4 खालीलपैकी.....हे छत्रपती शिवाजी महाराजांचे सेनापती नव्हते.

अ) नेताजी पालकर ब) प्रतापराव गुजर क) हंबीरराव मोहिते ड) धनाजी जाधव

Option 4

5 बारगीर व शिलेदार हेचे प्रकार होते.

अ) घोडदळ ब) पायदळ क) हत्तीदल ड) उंटदल

Option 1

6 मराठा कालखंडात गुरव या बलुतेदाराचे ----- हे काम होते.

अ) केस कापणे ब) ग्रामस्वच्छता क) कपडे धुणे ड) गावातील मंदिरामध्ये पूजाअर्चा करणे

Option 4

7 ----- ही ग्राम प्रशासनातील चार सत्तांपैकी एक नव्हती.

अ) दिवाणसत्ता ब) गोतसत्ता क) धर्मसत्ता ड) ग्रामसत्ता

Option 4

8 वारकरी संप्रदायाचा पाया.....यांनी घातला.

अ) संत तुकाराम ब) संत ज्ञानेश्वर क) संत एकनाथ ड) संत भानुदास

Option 2

9 -----हे महाराष्ट्रातील वारकरी संप्रदायाचे प्रमुख तीर्थक्षेत्र आहे.

अ) पंढरपूर ब) कोल्हापूर क) पुणे ड) पैठण

Option 1

10 शिवकालीन दरबारात मुस्लीम पंडित व फारशी पत्रलेखक म्हणून.....हा होता.

अ) सिद्दी इब्राहीम ब) सिद्दी अंबर क) काझी हैदर ड) मदारी मेहतर

Option 3

11 शिवकाळात विजयदुर्ग हे बंदरच्या व्यापारासाठी प्रसिद्ध होते.

अ) विड्यांची पाने ब) रेशीम क) गहू ड) गुळ

Option 1

12 शिवराई होन या चलनाचे वजन.....ग्रेन होते.

अ) ४२.१२ ब) १२.४२ क) ५४.१४ ड) १४.५४

Option 1

13बिघा म्हणजे एक चावर जमीन होय

अ) १०० ब) १२० क) २०० ड) ४००

Option 2

14 शिवशाही काठीचा वापरसाठी केला जात होता.

अ) जमीन मोजणी ब) आंतर मापन क) उंची मापन ड) खोली मापन

Option 1

15 शिवकाळात एकूणवेळा जमिनीची मोजणी करण्यात आली.

अ) दोन ब) तीन क) चार ड) यापैकी नाही

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

1 'स्वराज्य' संकल्पना

Ans:

2 मराठेकालीन किल्ल्यांचे प्रकार

Ans:

3 गावगाड्यातील प्रमुख चार सत्ता

Ans:

4 शिवकालीन जमीन महसूल पद्धती

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 छ.शिवाजी महाराजांचे स्वराज्य स्थापनेमागील उद्देश स्पष्ट करा.

Ans:

2 संत ज्ञानेश्वर यांचे वारकरी संप्रदायातील कार्य लिहा.

Ans:

3 शिवकालीन शेतजमिनीचे प्रकार सांगा.

Ans:

4 शिवकालीन कृषी उत्पादनाची माहिती लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 शिवकालीन किल्ला प्रशासनाची सविस्तर माहिती लिहा.

Ans:

2 शिवकालीन उद्योगाची माहिती द्या.

Ans:
